

16-17 травня 2024 року
м. Ужгород, УКРАЇНА

НАУКОВІ ГОРИЗОНТИ ХХІ СТОЛІТТЯ: МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Матеріали Міжнародної наукової конференції /
Materials of the International Scientific Conference

SCIENTIFIC HORIZONS OF THE XXI CENTURY: MULTIDISCIPLINARY RESEARCH

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
Рада молодих вчених ДВНЗ «УжНУ»
University of Public Service (Будапешт, Угорщина)
University of Bialystok, Faculty of Education (м. Білосток, Польща)
Державна наукова установа
«Український інститут науково-технічної експертизи та інформації» (УкрІНТЕІ)
Польська асоціація аспірантів
Національний авіаційний університет
Одеський державний аграрний університет
Інститут сімейної медицини ДВНЗ «УжНУ»
Рада молодих учених при Міністерстві освіти і науки України
Рада молодих вчених при Одеській обласній державній адміністрації
РМН Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Т.Г. Шевченка
ВГО «Українська асоціація сімейної медицини»
ГО «Асоціація сімейних лікарів Закарпатської області»
ГО «Карпатські обрії»
Центр інформаційно-аналітичного та технічного забезпечення моніторингу об'єктів
атомної енергетики НАН України
Інститут цифровізації освіти НАПН України

НАУКОВІ ГОРИЗОНТИ XXI СТОЛІТТЯ: МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

SCIENTIFIC HORIZONS OF THE XXI CENTURY: MULTIDISCIPLINARY RESEARCH

**Матеріали Міжнародної наукової конференції /
Materials of the International Scientific Conference**

16-17 травня 2024 р.

Ужгород – 2024

УДК 001.891."20"

DOI: <http://doi.org/110.35668/978-966-479-144-8>

ISBN 978-966-479-144-8 (Онлайн)

НЗ4

Укладач Оксана АДАМЧО, провідний інженер Центру інформаційних технологій, асистент кафедри комп'ютерних систем та мереж інженерно-технічного факультету ДВНЗ «УжНУ».

Рекомендовано до опублікування та поширення через мережу інтернет
Вченою радою ДНУ «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації»
(протокол № 7 від 30.07.2024).

НЗ4 Наукові горизонти XXI століття: мультидисциплінарні дослідження
[Електронний ресурс] : матеріали Міжнародної наукової конференції,
16-17 травня 2024 р., м. Ужгород / уклад. О.П. Адамчо ; УжНУ, УкрІНТЕІ. –
Ужгород ; Київ, 2024. – 1696 с.

Збірник матеріалів містить тези доповідей, подані на Міжнародну наукову конференцію «Наукові горизонти XXI століття: мультидисциплінарні дослідження», що відбулася 16-17 травня 2024 року в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» у змішаному форматі. Матеріали були розглянуті під час роботи 16 секцій. У рамках конференції також проведено круглий стіл «Перспективи молодіжної та відкритої науки в Україні».

*Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність
за зміст та ілюстрації.*

Організатори конференції та автори публікацій вдячні
Захисникам України за можливість продовжувати працювати та займатися
науковою діяльністю у період війни.

З вдячністю Збройним Силам України!

З вірою у перемогу України!

ISBN 978-966-479-144-8 (Онлайн)

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. АРХІТЕКТУРА І БУДІВНИЦТВО. ТЕХНІЧНІ НАУКИ. ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Бабич А., Липський Т., Кравченко І.

АПСАЙКЛІНГ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИРОБНИЦТВІ ВЗУТТЯ 42

Вантюх Д.

ВПЛИВ ДОМІШКИ ЦЕОЛІТУ ПРИРОДНОГО ПОХОДЖЕННЯ НА ПОКАЗНИКИ МІЦНОСТІ ДРІБНОЗЕРНИСТОГО БЕТОНУ 46

Губанов А.

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ БІЗНЕСУ ЗА ДОПОМОГОЮ SALESFORCE EINSTEIN 49

Камак О., Кушніренко О., Шевченко Д., Чередніков О.

ОЦІНКА БЕЗВІДМОВНОСТІ ЛІТАЛЬНИХ АПАРАТІВ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ЛІДЕРНИХ ВИПРОБУВАНЬ 54

Капленко Д., Харченко К.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ РЕАБІЛІТАЦІОННОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ КОРЕКЦІЇ ПСИХОЕМОЦІЙНИХ РОЗЛАДІВ У ДІТЕЙ З УРАХУВАННЯМ ЇХ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ..... 59

Кисилиця Т.

ЗАВДАННЯ ЕРГОНОМІКИ В ДИЗАЙНІ..... 65

Кузнєцов В., Пастухова С.

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ В БУДІВЕЛЬНОМУ СЕКТОРІ: ДОСЯГНЕННЯ УКРАЇНИ 68

Макодзеба С.

РІДКЕ СКЛО ДЛЯ АВТОМОБІЛЯ 73

Макруха Т., Мисан С.

МОЖЛИВІСТЬ СТВОРЕННЯ ЗУБЧАТОГО КОЛЕСА ЗА ДОПОМОГОЮ 3D-ДРУКУ 77

Михалко Г., Михалко А., Михалко Я.

РУЙНУВАННЯ ВІЗЕРУНКІВ ВНУТРІШНЬОГО ЗАПОВНЕННЯ 3D-ДРУКОВАНИХ СТРУКТУР ПРИ ДЕФОРМАЦІЇ СТИСНЕННЯ..... 82

Гольцов А.	
МІЖДИСЦИПЛІНАРНІСТЬ СУЧАСНОЇ ГЕОПОЛІТИКИ	1281
Гоць А., Копотілов М.	
НАУКОВА РЕВОЛЮЦІЯ ТА ЦИФРОВЕ МИСТЕЦТВО: ВИЗНАЧЕННЯ ПРИЧИННО-НАСЛІДКОВИХ ЗВ'ЯЗКІВ.....	1286
Гребеніченко Ю.	
РОЛЬ ЦІННОСТЕЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ НУШ.....	1290
Дарійчук М., Ольховенко Ю.	
ЕМОЦІЙНА ІНГІБІЦІЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ В ПЕРІОД ВІЙНИ	1293
Дубовий О.	
ТРАНСФОРМАЦІЯ СОЦІАЛЬНОГО ІНСТИТУТУ РЕЛІГІЇ В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ.....	1297
Захаріна М., Риженко К.	
ПРОФІЛАКТИКА ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ЯК СПОСІБ ЗБЕРЕЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ.....	1299
Золотарьова-Пасюта Н., Шершова Т.	
ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ КОНЦЕРТМЕЙСТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	1303
Ільїна А.	
СВІТОВИЙ ПОРЯДОК: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ВИКЛИКИ	1307
Казначесва Л., Лавор М.	
СПІВПРАЦЯ БІЗНЕСУ ТА КУЛЬТУРНИХ ІНСТИТУЦІЙ (НА ПРИКЛАДІ М. РІВНЕ).....	1313
Карчевський Д.	
ТРАНСФОРМАЦІЯ ІНСТИТУТУ ОСВІТИ ПІД ВПЛИВОМ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ.....	1317
Кетлер-Митницька Т.	
ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ПОВОЄННИЙ ЧАС	1319
Колодка А.	
ДЕВІАНТНА ПОВЕДІНКА СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА ТА ЇЇ ПРОЯВИ.....	1323

Тетяна КЕТЛЕР-МИТНИЦЬКА, канд. психол. наук

e-mail: catmeatt@gmail.com ORCID: 0000-0002-1665-4282

КЗВО «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» ЗОР,

м. Запоріжжя, Україна

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ПОВОЄННИЙ ЧАС

Ключові слова: *психологи, вторинна травматизація, професійна підготовка, зміст освіти, екстрена психологічна допомога.*

Вступ. Війна та її наслідки спричиняють психологічну травматизацію населення України, що значно підвищує вимоги до компетентності практичних психологів щодо надання якісної допомоги клієнтам. В свою чергу, це висуває нові вимоги до професійної підготовки цих фахівців, які включають як суттєве оновлення змісту освіти, так і надання студентам допомоги у підтримці їх власного психічного здоров'я. Водночас, як влучно зазначає О. Шатілова (2022), процес навчання студентів-психологів під час війни ускладнюється внаслідок додаткових навантажень, пов'язаних із збільшенням обсягу навчального матеріалу, залученням до волонтерської діяльності, високою відповідальністю за результати своєї добровільної допомоги та страхом нашкодити клієнтам. Ці чинники, підсилені обмеженнями можливостей формування навичок практичної діяльності в умовах дистанційної освіти, загострюють типові навчально-професійні кризи здобувачів вищої освіти (с. 45). Таким чином, організація навчання та зміст психологічної освіти не завжди враховують складні виклики сучасного етапу. З урахуванням необхідності розв'язувати складні проблеми відновлення психічного здоров'я населення України після закінчення війни це актуалізує проблему осмислення шляхів покращення освітнього процесу студентів-психологів.

Мета: окреслити напрями оновлення змісту підготовки психологів в закладах вищої освіти до здійснення професійної діяльності у повоєнний час.

Результати. Огляд психологічної літератури дозволив нам сформулювати деякі бажані зміни змісту професійної підготовки майбутніх психологів з метою підвищення ефективності їх роботи в повоєнних реаліях.

Для формування компетенцій практичних психологів щодо надання професійної допомоги постраждалим під час війни І. Пахомов (2023) вважає ефективним впровадження у навчальний процес таких дисциплін, як «Психологія травмуючих ситуацій», «Психологія посттравматичного стресового розладу», «Психологія життєвих криз» тощо (с. 245–248). Цей список можна доповнити предметами за вибором студентів, наприклад «Екстремальна психологія», «Екстерна психологічна допомога», «Наративна психологія», «Основи кризової інтервенції» та іншими. А. Диндіна (2023) піднімає надзвичайно актуальне у наш час питання відсутності у значної кількості психологів-практиків навичок роботи з військовими та іншими учасниками військових конфліктів, у зв'язку з чим майбутніх фахівців потрібно навчити основам військової психології, етичним принципам роботи з різними категоріями жертв війни, а також принципам співпраці з іншими спеціалістами – психіатрами, юристами, соціальними робітниками, лікарями (с. 102).

Крім того, вимагає розв'язання проблема відновлення психологічного благополуччя самих практичних психологів та інших фахівців допомагаючих професій, які відчують подвійне емоційне навантаження через вплив травмівних подій як на себе, так і на своїх клієнтів. О. Остракова (2023) акцентує увагу на тому, що психологу важливо помічати у себе ознаки вторинної травматизації (як от нав'язливі думки про проблеми клієнта, їх візуалізація, затягування сесії, відсутність особистого життя тощо) та застосовувати навички саморегуляції для їх подолання (с. 58–59). Спираючись на методичні розробки, презентовані Г. Лазос (2020), вважаємо надзвичайно цінною перспективу розробки дисципліни, центрованої на технологіях підвищення резильєнтності психологів-практиків, які працюють з постраждалими. Серед таких технологій вчена зазначила тренінг асертивності для психологів, методи удосконалення готовності до здорових стосунків та стимулювання саморозвитку (с. 154–155).

Бажаним є оновлення й змісту дисциплін, традиційно передбачених навчальними планами підготовки майбутніх психологів, зокрема «Вікова

психологія», «Психодіагностика», «Психологічне консультування», «Психокорекція», «Теорія і практика психологічного тренінгу» тощо. І. Інкіна (2023) висвітлює важливість володіння знаннями щодо механізмів виникнення панічних атак, специфіки стану гострого горя, умов відновлення резильєнтності та життєстійкості, особливостей онлайн форм роботи з клієнтами тощо (с. 18). Також матеріал лекцій бажано збагатити інформацією про психологічну проблематику різних категорій постраждалих від війни: вікових, професійних, гендерних (Пахомов, 2023).

Затребуваною є підготовка майбутніх психологів до використання широкого спектру реабілітаційних технік, які студенти можуть відпрацювати під час практичних занять. Зокрема, необхідно навчити студентів практикам невідкладної психологічної допомоги та самодопомоги, майндфулнесу та м'язової релаксації. О. Остракова (2023) наголошує на необхідності наявності в арсеналі сучасних українських консультантів власного набору ефективних прийомів, спрямованих на емоційну стабілізацію клієнтів, зокрема дихальні та тілесно-орієнтовані техніки, використання музики та приємних на дотик предметів для заспокоєння, зміна світла, ароматерапія тощо (с. 58–59). Перелік психологічних методик можна продовжувати майже безкінечно, водночас, обмежений обсяг практичної роботи з кожної дисципліни вимагає жорсткого відбору найбільш ефективних практик, які будуть потрібні студентам-психологам у роботі з різними категоріями клієнтів після закінчення війни.

Висновки. Підвищенню якості підготовки студентів-психологів до роботи з клієнтами у повоєнний час сприятиме як впровадження в освітній процес нових навчальних дисциплін, так й оновлення змісту традиційних предметів з метою засвоєння теоретичних та практичних засад допомоги жертвам війни та військовослужбовцям. Бажаним є включення нової інформації до матеріалу лекцій, а також збагачення змісту практичних занять за рахунок відпрацювання найбільш затребуваних технік психологічної терапії, консультування, діагностики, тренінгової роботи. Вимагає уваги проблема формування у майбутніх психологів навичок самодопомоги та саморегуляції.

Перспективи подальших досліджень полягають у систематизації технік відновлення психологічного здоров'я практичних психологів в умовах вторинної травматизації.

Конфлікт інтересів. Автор заявляє про відсутність конфлікту інтересів щодо даних, опублікованих у цій роботі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Шатілова, О.С. (2022). Студенти-психологи в умовах війни: окремі стани та емоції. *Актуальні проблеми фахової підготовки здобувачів спеціальності 053 Психологія*, м. Київ, 18 листоп. 2022 р. Київ, 44–46.
2. Пахомов, І.В. (2023). Підготовка майбутніх психологів до надання ефективної психологічної допомоги. *Соціально-освітні домінанти професійної підготовки сучасного компетентного фахівця*: зб. матеріалів II Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, м. Біла Церква, 18 травня 2023 р. БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, м. Біла Церква, 245–249.
3. Диндина, А.В. (2023). Особистість фахівця у галузі психології в умовах воєнного часу. *Психологія особистості фахівця в умовах воєнного часу та поствоєної реабілітації*: матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції (27 жовтня 2023 року) / уклад. В. С. Бліхар. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 101–104.
4. Остракова, О.Г. (2023). Актуалізація навичок психостабілізації у підготовці психологів-консультантів для роботи з психотравмованими особами. *Профорієнтація: стан і перспективи розвитку*: збірник матеріалів XIII Всеукраїнських психолого-педагогічних читань, присвячених пам'яті д.пед.н., професора Федоришина Б. О. / за ред. Н. В. Павлик. Київ: Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, 57–60.
5. Лазос, Г.П. (2020). Психотехнологія з розвитку резильєнтності у психологів/психотерапевтів, які працюють з постраждалими. *Технології психотерапевтичної допомоги постраждалим у подоланні проявів посттравматичного стресового розладу*: монографія / З. Г. Кісарчук, Я. М. Омельченко, Г. П. Лазос [та ін.]; за ред. З. Г. Кісарчук. Київ: Видавничий Дім «Слово», 135–158.
6. Інкіна, С. (2023). Профілактичні засоби збереження психологами-волонтерами ментального здоров'я населення в умовах воєнних дій. *Психічне здоров'я в умовах війни: шляхи збереження та відновлення*: матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції (з міжнародною участю) (м. Київ, 13 жовтня 2023 р.). Київ: НУБІП України, 5–8.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**НАУКОВІ ГОРИЗОНТИ XXI СТОЛІТТЯ:
МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНІ ДОСЛІДЖЕННЯ**

Матеріали

Міжнародної наукової конференції

м. Ужгород, 16-17 травня 2024 р.

Укладач, верстка - О. Адамчо
Дизайн обкладинки - А. Полухіна

Формат: PDF. Об'єм даних 27,5 Мб.

Інтернет-адреса видання: <http://www.uinteі.kiev.ua/page/mizhnarodna-naukova-konferentsiia-naukovi-horyzonty-xxi-stolittia-mulydystsyplinarni-doslidzhennia-2024>

Редакція: ДНУ «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації» (УкрІНТЕІ)
03150, м. Київ, вул. Антоновича, 180 Тел. (044) 521-00-10, e-mail: uinteі@uinteі.kiev.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 5332 від 12.04.2017 р.